

**Commissie van Toezicht
op de Arrestantenzorg
Eenheid Den Haag**

Jaarverslag 2018

1 maart 2019

1. Inleiding

Voorwoord

In dit jaarverslag brengt de Commissie van Toezicht op de Arrestantenzorg Eenheid Den Haag (CTA) verslag uit van haar werkzaamheden in 2018. Op grond van artikel 24 van Besluit Beheer Politie 2015 brengt de commissie jaarlijks voor 1 maart verslag uit aan de korpschef van politie van haar werkzaamheden en bevindingen.

Opbouw van het rapport

In hoofdstuk 1 worden de samenstelling, taak en werkwijze van de commissie uiteengezet. In hoofdstuk 2 is een samenvatting van de bevindingen van de commissie opgenomen en zijn aanbevelingen geformuleerd. In hoofdstuk 3 worden per thema de inspectieresultaten beschreven. Als bijlage is bijgevoegd een overzicht van arrestantenlocaties in de Eenheid Den Haag.

Samenstelling van de commissie

De commissie bestond in het verslagjaar 2017 uit de volgende leden:

- de heer mr. J.P. Matze, strategisch beleidsadviseur, CAK, zelfstandig bestuursorgaan onder het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (voorzitter);
- mevrouw J. Koppenol, MSc, beleidsmedewerker bij de gemeente Pijnacker-Nootdorp tot 1 januari 2019;
- mevrouw drs. S. Baumgarten-Kustner, psycholoog bij VSO Pleysier (tot 1 april 2018);
- de heer D. Verbaan, unitmanager werkstrafunit bij Reclassering Nederland;
- de heer R.R. Schepen, senior beleidsadviseur Integrale Veiligheid en coördinator Bewaken en Beveiligen, ministerie van Defensie;
- mevrouw F.A.M. van Leeuwen-Voerman, medisch manager Ambulancezorg RAV Haaglanden (tot 1 augustus 2018);
- mevrouw mr. E.E. Schotte, rechter bij de rechtbank Den Haag;
- mevrouw mr. drs. A. Gasmi, senior arbeidsjurist gemeente Den Haag;
- de heer drs. E.G. van Ankum, vml. militair-arts en vml. senior inspecteur IGZ (per 1 april 2018).

Ambtelijke ondersteuning vanuit de eenheid Den Haag, Staf, afdeling Bestuursondersteuning:

- de heer H.G. Venekamp, secretaris.

Taken van de commissie

De commissie ziet toe op de huisvesting, veiligheid, verzorging, bejegening en vervoer van ingeslotenen door de Eenheid Den Haag. Op verzoek van het bestuur van de rechtbank te Den Haag verricht de commissie ook inspecties in het cellencomplex in het Paleis van Justitie.

Werkwijze van de commissie Den Haag

De leden van de commissie bezoeken onaangekondigd in wisselende koppels de cellencomplexen en wijkbureaus op verschillende dagen en tijdstippen. Bij deze inspecties wordt gesproken met de Operationeel Commandant (OPCO) en met het personeel dat is belast met arrestantentoezicht. Onder begeleiding van een politieambtenaar bezoeken de commissieleden de ruimten waar arrestanten kunnen verblijven en spreken zij met arrestanten, voor zover die aanwezig zijn, ze niet in verhoor zijn en de commissieleden te woord willen staan. Onduidelijkheden en tekortkomingen die ter plekke kunnen worden verholpen, worden doorgaans direct met de leidinggevende besproken. Van elk inspectiebezoek wordt een schriftelijk verslag gemaakt. Dit verslag wordt toegezonden aan de betreffende teamchef en de teamleiding van de afdeling Arrestantentaken (AAT). In de reguliere vergadering van de commissie worden de inspectieresultaten besproken en naar aanleiding daarvan worden aandachtspunten voor de komende inspectieronde vastgesteld.

De commissie gaat ervan uit dat naar aanleiding van de door de commissie opgestelde rapportages teamchefs extra alert zijn op een gesignaleerde situatie of gang van zaken. Wanneer problemen zich blijven voordoen, treedt de teamchef AAT in overleg met de betreffende teamchef dan wel plv. sectorhoofd.

Naast periodieke gesprekken tussen secretaris en teamchef AAT voert de commissie halfjaarlijks gesprekken met de portefeuillehouder arrestantenzorg van de Eenheid Den Haag om over beleidsmatige onderwerpen van gedachten te wisselen.

Bijeenkomsten

De commissie kwam in 2018 vijf keer bij elkaar voor onderling overleg:

- De vergadering van 17 januari stond in het teken van de zgn. Profcheck, het nieuwe declaratieformulier en het gewijzigde landelijke inspectieformat dat per 1 januari 2017 in werking treedt;
 - Op 13 februari heeft een vertegenwoordiging van de Inspectie Justitie en Veiligheid een reguliere inspectie in het cellencomplex van Den Haag bijgewoond. De vertegenwoordiging bestond uit dhr. K. Möhring (programmadirecteur Toezicht /Sanctietoepassing), mw. Vroemen (coördinerend inspecteur) en mw. van der Lee;
 - Op 28 februari vond aan de hand van het jaarverslag 2017 het jaarlijkse gesprek plaats tussen de voorzitter met de plv. Politiechef, tevens portefeuillehouder arrestantenzorg de heer P. Entken, in aanwezigheid van de secretaris en de teamchef AAT dhr. F.C.A. Sanou;
 - Op 12 maart heeft de commissie een bezoek gebracht aan het bureau Ypenburg/Leidschenveen. Naast de voorzitter waren hierbij aanwezig de teamchef mw. Radloff en dhr. Timmermans, medewerker Huisvesting (team Facilitaire Services). Aanleiding voor deze schouw was dat, naar het oordeel van de commissie de weg naar de luchtplaats onvoldoende privacy bood;
 - In de vergadering van 4 april zijn de kwartaalcijfers aan de orde geweest. Voorts is het vertrek van mw. S. Baumgarten-Kustner gemeld en is dhr. E.G. van Ankum als nieuw lid geïntroduceerd. Verder heeft de commissie de huidige tandenborstels aan een onderzoek onderworpen;
 - Op 24 april hebben de voorzitter en secretaris, op uitnodiging van de teamchef dhr. T. Parlevliet en taakaccenthouder arrestantenzorg dhr. D. Thakoerdat een bezoek gebracht aan het bureau de Heemstraat. Gesproken is onder meer over de toezichtstaak en bevindingen van de commissie;
 - Op 25 april heeft de voorzitter mevrouw M. Leenders, portefeuillehouder bedrijfsvoering van het Bestuur van de Rechtbank telefonisch geïnformeerd over de bevindingen van de commissie aldaar;
 - Op 26 april vond een gesprek plaats tussen de voorzitter en mw. D. Merison over deelname aan het redactieberaad arrestantenzorg;
 - Op 4 juli zijn besproken de kwartaalcijfers en is een aantal nieuwe arrestantenmaaltijden geproefd. Stilgestaan is ook bij de rol en bevoegdheden van de commissie bij ontruimingsoefeningen;
 - Op 3 oktober zijn de kwartaalcijfers en het vertrek van mw. F.A.M. van Leeuwen-Voerman besproken;
 - Op 11 oktober werd de landelijke vergadering bijgewoond door de voorzitter en secretaris;
 - Op 16 november werd deelgenomen aan de landelijke conferentie. Thema's dit jaar waren 'kwetsbare personen' en actualiteiten regelgeving;
 - Op 12 december is gesproken over het concept-jaarverslag en over het nieuwe inspectierooster. Besloten is tot een verlaging van de frequentie van het aantal inspecties vanwege het voortijdig vertrek van een 2-tal commissieleden. Besloten is de open gevallen plekken vooralsnog niet op te vullen.
-

2. Samenvatting

Inspectieresultaten

In 2018 heeft de commissie 164 (155) inspectiebezoeken uitgevoerd over 29 basisteams (met cellen), 3 centrale cellencomplexen en het Paleis van Justitie. In totaal werden daarbij 429 (333) ingeslotenen aangetroffen. Mede ten gevolge van het voortijdig vertrek van een commissielid zijn het afgelopen jaar minder inspecties verricht dan voorgenomen. Dit jaar heeft de commissie bij haar inspecties, naast de aanbevelingen uit 2018¹ ook bijzondere aandacht besteed aan de landelijke thema's².

Het beeld over 2018 in het algemeen is divers. Met voormalige aandachtspunten als het uitreiken van de huisregels of schoonmaak (en hygiëne) is het goed gesteld, behoudens een enkele keer in een ophoudkamer. Ook technische gebreken worden in de regel snel opgepakt. Op andere onderwerpen zoals Bedrijfshulpverlening (BHV) en Basisvoorziening Handhaving (BVH) blijft verbetering achterwege, voornamelijk aan de orde in de basisteams. Voorts heeft de commissie geen informatie ontvangen over de aanbeveling van vorig jaar, inhoudende de toetsing van de regeling Politiecellencomplex. Aandachtspunten over de afgelopen jaren zijn de dag/nachtcyclus, de temperatuur, luchtruimtes en het ontruimingsplan.

Bureaus die de zaken dit jaar goed op orde hadden zijn Loosduinen, Beresteinlaan, Zuiderpark, Zoetermeer, Pijnacker Nootdorp, Rijswijk, Gouda, Katwijk en Leiden Midden (ophoudkamers). Ook de centrale cellencomplexen doet het dit jaar goed.

De commissie werd bij haar inspectiebezoeken overwegend vriendelijk en correct bejegend en constateert dat medewerkers hun werkzaamheden, met de nodige zorgvuldigheid hun taak verrichten. In een enkel geval (bureau Scheveningen) werd de commissie niet zorgvuldig te woord gestaan en begeleid, een situatie die zich ook in 2017 al eens heeft voorgedaan. De commissie gaat er vanuit dat hier een oplossing voor gevonden wordt. De commissie kijkt terug op een goede samenwerking met de teamleiding AAT en hoofd BHV.

Vooruitblik 2019

Naast het monitoren van de aanbevelingen voor 2019 zal de commissie ook aandacht besteden aan landelijke thema's. Landelijke aandachtspunten voor het komende jaar zijn 1. Veiligheid/BHV, 2. medische verzorging en 3. login/registratie.

Ook maakt de commissie graag gebruik van het aanbod om nader te worden geïnformeerd over de (landelijke) ontwikkelingen rond BHV en de visie op de inrichting van het nieuwe cellencomplex.

Afrondend komt de commissie voor het komende jaar tot de volgende aanbevelingen:

1. Veiligheid/BHV: pas de BHV-regelgeving strikt toe, in het bijzonder daar waar het de jaarlijks verplichte ontruimingsoefening betreft. Ook de kwaliteit van de verslaglegging verdient aandacht (waarneming - tekortkomingen - verbeterpunten). De commissie adviseert op korte termijn oefeningen te plannen;
2. Login/registratie: draag zorg voor een zorgvuldige registratie in BHV, vooral waar het de nachtelijke controles betreft;
3. Fouilleren: zorg voor een zorgvuldige toepassing van de voorschriften, in het bijzonder de uitreiking van een kopie van de fouilleringslijst aan de verdachte overeenkomstig artikel 30 lid 3 van de Ambtsinstructie;
4. Controleer of ieder bureau voldoet aan de Regeling Politiecellencomplex.

¹ Aanbevelingen eenheid Den Haag 2018: Basis Voorziening Handhaving BVH, Bedrijfshulpverlening BHV, toetsing regeling Politiecellencomplex en opstellen van een werkwijze/protocol rond het verstrekken van klachten over arrestantenzorg.

² Landelijke vastgestelde thema's 2018: 1. medicijnopslag-/en verstrekking, 2. kopie fouilleringsformulier verstrekt aan ingeslotene, 3. familielid/huisgenoot ingelicht, 4. cameratoezicht

3. Bevindingen

3.I Insluiting/Binnenkomst arrestant

Aanbevelingen vorig jaar

In het jaarverslag van 2017 heeft de commissie de volgende aanbeveling gedaan: draag zorg voor een zorgvuldige registratie in de Basis Voorziening Handhaving (BVH).

Informatie over ingeslotene

In 2018 is 21(20³) maal informatie over de ingeslotene niet correct vastgelegd. Nog te vaak blijkt er niet conform de voorgeschreven wijze te worden gecontroleerd en geregistreerd. In het bijzonder in de nachtelijke uren wordt nogal eens verzuimd om iedere twee uur te inspecteren. De commissie heeft dit bij regelmaat geconstateerd aan de bureaus De Heemstraat en de Jan Hendrikstraat. Waar het de cellencomplexen in Den Haag en Gouda betrof zijn aanvullende instructies opgesteld.

Fouilleren

In 2018 heeft de commissie 31 (24) keer geconstateerd dat niet overeenkomstig de voorschriften wordt gehandeld. Naleving schiet tekort op de onderwerpen registratie ingenomen zaken en tekenen door ingeslotene. De commissie constateert dat er, o.a. aan de bureaus Segbroek en Jan Hendrikstraat nog onvoldoende vervolg gegeven wordt aan de verplichting zoals vastgelegd in artikel 30 lid 3 van de Ambtsinstructie. De commissie vindt dit handelen in strijd met de Ambtsinstructie zorgelijk. Ook wijst de commissie er op dat deze aandachtspunten medio vorig jaar al eens expliciet onder de aandacht van alle plv. Sectorhoofden zijn gebracht.

3.II Verblijf/huisvesting

Algemeen

Binnen de Eenheid Den Haag beschikken de team- en districts bureaus van de districten A tot en met E over zowel cellen met nachtverblijven als ophoudboxen voor kortdurend verblijf. De team- en districts bureaus in de districten F en G beschikken enkel over ophoudkamers voor kortdurend verblijf, evenals de Afdeling Vreemdelingen, Identificatie en Mensenhandel (AVIM).

Aanbevelingen vorig jaar

In het jaarverslag van 2017 heeft de commissie de volgende aanbevelingen gedaan: controleer of ieder bureau voldoet aan de Regeling Politiecellencomplex. De commissie heeft hierover geen rapportage ontvangen.

Wijziging openingstijden

Het afgelopen jaar waren tal van maatregelen van kracht.

Bureau Krimpenerwaard is geopend op werkdagen tussen 09.00 en 17.00 uur. Buiten kantoortijden aangehouden verdachten werden overgebracht naar Gouda. Hiervoor werd, uitzonderingen daargelaten geen gebruik gemaakt van arrestantenvervoer. Arrestanten aan de bureaus Bollenstreek Noord, Katwijk, Noordwijk werden geplaatst in Leiden Midden en arrestanten voor de bureaus Zuidplas/Waddinxveen werden standaard overgebracht naar Gouda. In de districten Centrum, West en Zuid worden gedurende de zomerperiode vanuit efficiency overwegingen verschillende openingstijden gehanteerd. In een aantal gevallen betekent dit een beperkte functionaliteit in het weekend. De bureaus Loosduinen, Segbroek, Overbosch, Beresteinlaan en Ypenburg/Leidschenveen zijn 's- nachts en in de weekenden gesloten. Met andere bureaus werden afspraken gemaakt over de opsluiting van arrestanten.

Werkzaamheden/onderhoud

Op diverse locaties hebben dit jaar werkzaamheden plaatsgevonden.

³ Tussen haakjes de resultaten over 2017.

Zo zijn aan bureau Zoetermeer in februari de cellen geleverd en heeft aan bureau Beresteinlaan in de zomermaanden een renovatie van de cellen plaats gevonden. In die periode waren alle cellen buiten gebruik. Arrestanten werden overgebracht naar de aangrenzende teams Laak en Zuiderpark. Het cellencomplex Gouda was vanwege regulier onderhoud van oktober tot medio november gesloten. Arrestanten zijn overgebracht naar het complex in Den Haag. Het cellencomplex Leiden werd in november gesloten, arrestanten zijn overgebracht naar het complex in Den Haag. De heropening van de tweede vloer in het cellencomplex aan het hoofdbureau in Den Haag heeft gezorgd voor een extra capaciteit van 25 cellen. De cellenvloer werd bijna anderhalf jaar geleden gesloten vanwege capaciteitsgebrek, maar is sinds eind oktober weer volledig in gebruik.

Luchtplaatsen

In het voorjaar heeft een afvaardiging van de commissie een bezoek gebracht aan het bureau Ypenburg/Leidschenveen. Aanleiding tot dit overleg was dat, naar het oordeel van de commissie de weg naar de luchtplaats onvoldoende privacy bood. Het probleem dat arrestanten door derden kunnen worden gezien op het moment dat zij gaan luchten (en dat met bouwkundige maatregelen niet eenvoudig op te lossen is), wordt nu ondervangen door de arrestant mee te delen dat zijn privacy niet gewaarborgd is. De arrestant kan dan zelf kiezen of hij al dan niet wil gaan luchten. Mocht de verdachte problemen ervaren met zijn privacy en niet willen luchten, dan dient hij zo snel als mogelijk te worden overgeplaatst naar een locatie waar dit wel mogelijk is.

Rondslingerende zaken

Tijdens meerdere inspecties heeft de commissie een rommelige situatie op de werkvloer aangetroffen. Zo was dit het geval in Leidschendam/Voorburg, Wassenaar en Noordwijk. Ogenscheinlijk minder relevant maar dergelijke situaties kunnen een gevaar opleveren voor zowel personeel als arrestanten. De door de commissie verstrekte adviezen zijn vrijwel direct opgepakt.

Douches doorspoelen/legionella

Sinds de invoering van een digitaal systeem onder beheer van een extern bureau in 2017 inspecteert de commissie de voorzieningen niet meer ter plaatse. Periodiek ontvangt de commissie nu van het Team Facilitaire Services een overzicht van monsterafnames. Twee keer per jaar vinden de legionellabemonsteringen plaats binnen de bureaus. Medio 2018 waren er 51 controles verricht en werd in 5 gevallen de situatie als onvoldoende beoordeeld. Op aanvullende vragen is de commissie adequaat geïnformeerd.

3.III Verblijf/verzorging en bejegening

Voeding

Het afgelopen jaar heeft de commissie in 16 (11) gevallen de voeding niet in orde bevonden. Er is vooral sprake van het overschrijden van de houdbaarheidsdatum.

De commissie heeft met de teamleiding het afgelopen jaar regelmatig stilgestaan bij de problemen rond de levering van voeding. Problemen rond de verstrekking, i.c. opslag en houdbaarheid van de voeding in de nieuwe opzet (per 1 juni 2018 is een nieuw catering contract ingegaan) zou hier debet aan zijn. Aanvullende maatregelen geënt op de specifieke situatie in de eenheid Den Haag (i.c. het grote aantal cellencomplexen) zijn toegezegd.

Medische verzorging

In 2018 heeft de commissie aandacht besteed aan de medische verzorging zoals het inschakelen van een arts, de verstrekking van medicijnen en vooral ook de verbanddozen (houdbaarheid van de voorraad).

In 2018 bleek in totaal 15 keer, verspreid over meerdere bureaus deze verbanddoos niet op orde. Op aangeven van de commissie is dit zorgpunt nog eens, via hoofd BHV onder de aandacht gebracht van de terzake verantwoordelijken. De verantwoordelijkheid hiervoor zou berusten bij de coördinator BHV, die de medewerkers van Facilitaire Zaken dient te informeren, m.u.v. het hoofdbureau waar de Beveiliging verantwoordelijk is voor de controle. Op sommige bureaus zijn nog EHBO-koffers in gebruik, deze worden nu ook in de controle meegenomen.

In een enkel geval was er onvoldoende zorg ingeroepen voor een arrestant. Zo werden tijdens inspecties verdachten aangetroffen die, naar de mening van de commissie onderzocht hadden moeten worden door een politiearts vanwege twijfels rond de medische toestand van de verdachte.

Van de volgende incidenten heeft de commissie kennisgenomen, de commissie vraagt de eenheidsleiding deze zaken goed te monitoren.

In het cellencomplex Den Haag werd op 26 februari onjuiste medicatie toegediend. In het cellencomplex Gouda werd op 9 mei een arrestant in het ziekenhuis opgenomen nadat deze in zijn cel onwel was geworden. In het cellencomplex Leiden moest een arrestant worden behandeld die onwel werd in de fouilleringsruimte. Op het bureau Hoefkade werd op 30 juni door een verkeerde mutatie verzuimd een arts in te schakelen.

3.IV Veiligheid/ Calamiteiten en Bedrijfshulpverlening (BHV)

Aanbevelingen vorig jaar

In het jaarverslag van 2017 heeft de commissie de volgende aanbeveling gedaan: pas BHV-regelgeving (jaarlijkse oefeningen en verslaglegging) strikt toe.

Bedrijfsnoodplan

Veiligheid en BHV zijn in 2017 expliciet onder de aandacht gebracht van de Eenheidsleiding. BHV is overigens ook in andere eenheden een zorgpunt is, en als zodanig opgepakt door de landelijk portefeuillehouder Arrestantenzorg.

In 2018 constateerde de commissie dat 87 (88) keer, waarvan het 14 keer ophoudkamers betrof niet wordt voldaan aan de regelgeving. In het bijzonder betreft het hier het niet houden van een jaarlijkse ontruimingsoefening (31 keer) en het niet voorhanden hebben van een actueel verslag van de ontruimingsoefening (39 keer).

Hoewel herhaaldelijk gesignaleerd zijn er nog steeds bureaus, voor zover de commissie dit heeft kunnen vaststellen die dit jaar de jaarlijkse voorgeschreven oefening nog niet gehouden hebben. Bij enkele bureaus (Heemstraat, Laak, Leidschendam/Voorburg, Wassenaar en Delft) dateert de laatste oefening zelfs uit 2016! Aan een aantal andere bureaus waar onder Leidschendam Voorburg zijn oefeningen aangekondigd maar voorzover de commissie bekend nog niet gerealiseerd. Een punt van zorg is dat bureau AVIM op haar nieuwe locatie nog niet beschikt over een actueel bedrijfsnoodplan, waarmee het niet voldoet aan de regeling Politiecellencomplex.

Op 5 juni jl. heeft de commissie een grootschalige, d.w.z. met alle hulpdiensten (eerste van een reeks toegezegde) oefeningen bijgewoond in het cellencomplex Den Haag. Een zeer nuttige oefening, waarbij door de oefenleiding kritische kanttekeningen zijn geplaatst over de onderlinge communicatie. Invoering van de aanbevelingen wordt kritisch gevolgd.

Begin 2019 is de commissie geïnformeerd over de voorlopige resultaten uit het jaarplan BHV 2018.

Volgens deze informatie zouden alle basisteams in 2018 een ontruimingsoefening hebben gehouden, m.u.v. de bureaus Hoefkade, Leiden Midden en district Alphen aan den Rijn. Vooral in het laatste kwartaal blijkt nog een inhaalslag te zijn gemaakt. Daarnaast zijn met de leiding van district G aanvullende afspraken gemaakt. De commissie kan (nog) niet beoordelen of de evaluaties van deze oefeningen voldoen aan een minimum niveau.

Ontsluiting cellen/ophoudkamers

In het afgelopen jaar ontbrak het tijdens 5 (5) inspecties aan een duidelijke vluchtroute.

Ook hier wijst de commissie op de risico's voor personeel en arrestanten.

Toepassen camera-observatie

In het afgelopen jaar beoordeelt de commissie in 4 gevallen de toepassing niet in orde, waaronder het niet kunnen overleggen van besluitvorming door een Hulpofficier van Justitie (HOvJ).

Als voorbeeld noemt de commissie het bureau De Heemstraat waar in korte tijd 2 keer niet of onvolledig is geregistreerd. Bij de laatste inspectie bleek een arrestant in de observatiecel geplaatst was zonder dat er een besluit van de HOvJ terug te vinden was in de registratie. Volgens begeleider zou betrokkene onrustig zijn en daarbij een gevaar zou kunnen opleveren voor het personeel. Op grond hiervan mocht de verdachte niet in de observatiecel worden geplaatst. Ingevolge artikel 31 Ambtsinstructie is dit enkel bij (suïcide) gevaar voor de verdachte zelf toegestaan. De commissie wijst met klem op het belang van een zorgvuldige toetsing door de HOvJ en de registratie daarvan. Overleg met de leiding van bureau De Heemstraat heeft er toe bijgedragen dat er meer awareness hierover is bij de OPCO.

Afleggen wapens

In 2018 constateerde de commissie dat in 7 gevallen het vuurwapen en/of pepperspray niet was afgelegd. Het advies om de wapens af te leggen werd in alle gevallen door het personeel opgevolgd. Medio 2016 is een nieuw landelijk reglement arrestantenzorg van kracht geworden waarin een verbod is opgenomen om pepperspray bij zich te dragen in de cellencomplexen. De definitieve regeling, afhankelijk van de harmonisatie van de bewapening in de cellencomplexen wordt afgewacht.

Suicidepreventie

In 2018 heeft de commissie 4 meldingen ontvangen van een poging tot zelfdoding door ingeslotenen. In het cellencomplex Gouda werd op 5 april de arts ingeschakeld en medicijnen voorgeschreven. De rapportage was voor de commissie aanleiding om aanvullende vragen over toezicht en advisering door de arts. Op 23 april aan bureau Laak was de ingeslotene in de observatiecel voorzien van een scheurpak, na de poging werd een arts ingeschakeld. Naar aanleiding hiervan heeft de commissie zich laten voorlichten over de gebruikseisen. In het cellencomplex van Gouda heeft op 12 december een arrestant een 4-tal pogingen ondernomen. Er was sprake van cameraobservatie, de crisisdienst van de Gemeentelijke Gezondheidszorg (GGZ) is via de arts ingeschakeld. In het cellencomplex Leiden vond een poging plaats op 15 december, arrestant was geplaatst in de observatiecel. Een arts werd daarbij ingeschakeld.

3.V Bijzondere aandachtspunten

Landelijk vastgestelde thema's

De commissie heeft het afgelopen jaar in het bijzonder ook aandacht besteed aan de volgende landelijke inspectiethema's: 1. medicijnopslag- en verstrekking, 2. kopie fouilleringsformulier verstrekt aan ingeslotene, 3. familielid/huisgenoot ingelicht en 4. cameratoezicht.

De bevindingen hieromtrent zijn voor zover aan de orde opgenomen onder de betreffende hoofdstukken.

3.IX Bevindingen van arrestanten

Bevindingen van arrestanten

In dit hoofdstuk zijn tevens opgenomen de bevindingen ten aanzien van de behandeling van doelgroepen als jeugdigen, verslaafden en arrestanten met een psychische aandoening.

In 2018 werden 429 (333) ingeslotenen aangetroffen. Met 145 van de ingeslotenen is een gesprek gevoerd. Hierbij heeft de commissie in het bijzonder ook gelet op (het overschrijden van) de verblijfsduur.

De commissie past zoveel als mogelijk hoor en wederhoor toe, maar is voor haar oordeel mede afhankelijk van de kwaliteit van de registratie. Gesprekken met arrestanten zijn niet altijd mogelijk omdat de verdachte verhoord wordt, of de Nederlandse of Engelse taal niet machtig is. Soms weigert de ingeslotene mee te werken of is door overmatig alcoholgebruik niet in staat een gesprek te voeren.

Over het algemeen blijken arrestanten, ook de (17) minderjarigen waarmee gesproken is tevreden over zorg en bejegening. Ingeslotenen uit de doelgroep krijgen voorzover de commissie kan overzien de specifiekere behandeling zoals de wet voorschrijft. In een aantal gevallen werd bij de commissie geklaagd over de behandeling.

Zo klaagde een vrouwelijk arrestant (suïcidaal, geplaatst in observatiecel) zich over een gebrek aan privacy omdat het personeel zou meekijken als zij van het sanitair gebruik maakte, klaagde één arrestant over het

gebruik van geweld tijdens de aanhouding, bij een andere arrestant heeft de commissie verzocht om de arts vanwege de zichtbare verwondingen aan de polsen ten gevolge van de aanhouding, het niet mogen bellen terwijl betrokkene niet in beperkingen zat en het moeten dragen van een zgn. scheurpak zonder duidelijke redenen. Op aangeven van de commissie tenslotte zijn nadere afspraken gemaakt over de bescherming van privacy van arrestanten op de luchtplaats van bureau Ypenburg Leidschendam.

Klachten

In het jaarverslag van 2017 deed de commissie de volgende aanbeveling: stel een werkwijze/protocol op zodat de commissie ter informatie (en geanonimiseerd) alle meldingen en klachten betreffende de arrestantenzorg krijgt. Het afgelopen jaar kreeg de commissie, desgevraagd via de klachten coördinator. Deze cijfers zijn voor het werk van de commissie nog onvoldoende inhoudelijk te beoordelen. En twijfel bestaat er of alle meldingen betreffende de arrestantenzorg bij de commissie terecht komen.

Uit de cijfers van de afdeling Veiligheid, Integriteit en Klachten (VIK) blijkt dat er over de betreffende periode (oktober 2017 tot en met oktober 2018 door het team VIK 15 klachten over arrestantenzorg (het klachtelement arrestantenbehandeling) in behandeling zijn genomen. Alle klachten zijn in de 1^e fase van de klachtprocedure met klager afgedaan. Er zijn tot nu toe geen klachten op verzoek van klager voorgelegd aan de onafhankelijke klachtencommissie en/of Nationale Ombudsman.

3 VI Paleis van Justitie

In 2016 zijn aan het Paleis van Justitie 6 (9) inspectiebezoeken afgelegd. Het aantal ingeslotenen dat werd aangetroffen bedroeg 50 (62), met 13 (19) ingeslotenen is gesproken.

De commissie wordt in het Paleis van Justitie altijd vriendelijk bejegend en constateert dat de medewerkers hun werkzaamheden correct en professioneel verrichten.

Het afgelopen jaar heeft de commissie geen knelpunten geconstateerd rond de, voorheen bij regelmaat overschreven verblijfsduur. De verblijfsduur van de door ons gesproken ingeslotenen was op het moment dat de commissie hen sprak niet meer dan zes uur. Een begeleider gaf zelfs aan dat de gemiddelde verblijfsduur op het Paleis van Justitie korter was geworden dankzij de aanstelling van een planner, die daartoe in nauw contact staat met de Dienst Vervoer en Ondersteuning (DVO).

Naar aanleiding van de laatste inspectie heeft de commissie gevraagd nadere aandacht te besteden aan de procedure bij het heenzenden van een ingeslotene. Ingevolge het landelijk reglement arrestantenzorg blijkt dat de ambtenaar, belast met de invrijheidsstelling van een persoon, die zichzelf niet kan verplaatsen, zorgt dat er vervoer en begeleiding beschikbaar is. Onduidelijk was of hier de voorschriften waren nageleefd.

Bijlage

Locatie ⁴	Adres	Reguliere cel	Ophouderuimte	Observatiecel	Ophouderuimte met camera	Claustrofobie cel	Jongen/Meisje cel	Groepsceel	Luchtplaats	Totaal ^{1,2}
Cellencomplex Den Haag	Burgemeester Patijnlaan 35	4933	5	2					2	56
Jan Hendrikstraat Den Haag	Jan Hendrikstraat 85	6	6	1					1	13
De Heemstraat Den Haag	De Heemstraat 168	5	2	1						8
Hoefkade Den Haag	Hoefkade 350	6	2	1						9
Overbosch Den Haag	Vlaskamp 1	6	2	1						9
Loosduinen Den Haag	Aaltje Noordewierstraat 401	6	4	1						11
Scheveningen Den Haag	Nieuwe Parklaan 250	8	2							10
Segbroek Den Haag	Fahrenheitstraat 192	2	3	1						6
Laak Den Haag	Slachthuislaan 25	6	2	1						9
Beresteinlaan Den Haag	Beresteinlaan 6	5	3	1						9
Zuiderpark Den Haag	Mr. P. Droogleever Fortuynweg 111	3	3	1					1	7
Leidschenveen-Ypenburg	Brigantijnlaan 305	4	4						1	8
Zoetermeer	Burgemeester Wegstapelplein 1	11	5	1					1	17
Leidschendam-Voorburg	Temeculaplein 1	7	2	1					1	10
Wassenaar	Hofcampweg 102	2	2	1						5
Pijnacker-Nootdorp	Nootdorpseweg 5	2	5							7
Rijswijk	Sir Winston Churchillaan 271	4	2	1					1	7
Westland	Vierschaar 1, Naaldwijk	7	3	1					1	11
Delft	Jacoba van Beierenlaan 1	21	5	1					1	27
Bollenstreek Noord	Heereweg 306 Lisse				2					2
Katwijk	Piet Heinlaan 140		3							3
Noordwijk	Duinwetering 101				4					4
Cellencomplex Leiden	Langegracht 11	20	4	2	2	1				29
Leiden Noord	Kooilaan 96		2		2					4
Leiden Zuid	Vijf Meilaan 135 b		5		2					7
Leiden Midden	Langegracht 11				5					5
Alphen aan de Rijn	Kees Mustersstraat 2				6					6
Kaag & Braasem	Aardamseweg 71 Ter Aar		2							2
Cellencomplex Gouda	Nieuwe Gouwe Oostzijde 2	20		2	4	1				27
Gouda	Nieuwe Gouwe Oostzijde 2		4							4
Zuidplas/Waddinxveen	Limaweg 35		3							3
Krimpenerwaard	Hof ter Bergen 22, Bergambacht				2					2
Vreemdelingenpolitie	Stadhoudersplantsoen 24 Den Haag		4					2		6
Rechtbank Den Haag	Prins Clauslaan 60		50	5			2			57

⁴ Bron Inspectie V&J: deelverslag Arrestantenzorg Eenheid Den Haag I 7 april 2015 I

